

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Anny Markovej a členov senátu JUDr. Júlie Horskej a JUDr. Dariny Ličkovej, v právnej veci: **S., a.s.**, J.X., P., IČO: X., v konaní o dosiahnutie zhody medzi zápisom v obchodnom registri a skutočným stavom na základe podnetu akcionára spoločnosti P. I., bytom C.X., L., o mimoriadnom dovolaní Generálneho prokurátora Slovenskej republiky zo 14. júla 2006 proti uzneseniu Okresného súdu v Banskej Bystrici zo 16. júna 2004, č.k. 64 Exre 11/2004, S. X. a uznesenia Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 16. júna 2005, č.k. 43 Cob 260/04-865, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky mimoriadne dovolanie Generálneho prokurátora Slovenskej republiky **z a m i e t a**.

Žiadnemu účastníkovi sa náhrada trov dovolacieho konania **nepriznáva**.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd v Banskej Bystrici napadnutým uznesením zo 16. júna 2004 v obchodnom registri Okresného súdu v Banskej Bystrici, oddiel S., vložka č. X. v údajoch zapísaných v spoločnosti S., a.s., so sídlom J.X., P. nevykonal zmenu zápisu základného

imania, rozsahu splatenia základného imania a údajov o akciách spoločnosti vykonaného v konaní 1 Re 3/2004 ku dňu 9. februára 2004.

Podľa odôvodnenia rozhodnutia návrh na zápis bol podaný 2. februára 2004, teda po nadobudnutí účinnosti zákona č. 530/2003 Z.z., o obchodnom registri, a preto registrový súd mal skúmať splnenie podmienok uvedených v § 6 a § 7 cit. zákona. Pred vykonaním zápisu k 9. februáru 2004 súd zistil splnenie podmienok podľa § 6 cit. zákona. Splnenie podmienok uvedených v § 7 cit. zákona nebolo potrebné zisťovať. Súd v konaní 1 Re 3/2004 zapísal do obchodného registra tie údaje a zmenu tých údajov, ktoré sa do obchodného registra zapisujú. Dôvodnosť vykonania zápisu bola daná splnením podmienok podľa § 6 cit. zákona. Iné zákonné oprávnenia súd pri posudzovaní dôvodnosti návrhu na zápis do obchodného registra nemá. K podnetu akcionára P. I. týkajúce sa § 206 ods. 4 Obchodného zákonníka a jeho tvrdeniu, že upísania akcií bolo neúčinné, lebo návrh na upísanie bol podaný až po uplynutí lehoty 90 dní odo dňa, keď malo dôjsť k upísaniu akcií okresný súd uviedol, že podľa znenia § 206 Obchodného zákonníka účinného do 1. januára 2002 lehota na podanie návrhu na zápis zvýšenia základného imania nebolo obmedzená a s jej meškaním nebola spojená neúčinnosť upisovania akcií. Valné zhromaždenie v zmysle § 768c ods. 7 Obchodného zákonníka nerozhodlo do 1. januára 2003, že zvýšenie základného imania sa bude posudzovať podľa nových ustanovení § 206 Obchodného zákonníka. Vzhľadom na to, že pri zápise zvýšenia základného imania mal preukázané splnenie podmienok § 6 a § 7 zákona o obchodnom registri, pričom iné zákonné oprávnenia súd pri posudzovaní dôvodnosti návrhu na zápis do obchodného registra nemá a akcionár nepreukázal, že právoplatným rozhodnutím krajského súdu bola určená neplatnosť valného zhromaždenia, ktoré rozhodlo o zvýšení základného imania, nemal preto súd právny základ na vykonanie zmeny zápisu v obchodnom registri, keďže platí stav, že zapísaný stav v obchodnom registri zodpovedá skutočnému stavu.

Proti tomuto rozhodnutiu podal odvolanie P. I., bytom C.X., L. Na základe tohto odvolania Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací prejednal vec podľa § 212 ods. 1 a § 214 ods. 2 písm. c/ OSP a uznesením zo 16. júna 2005 napadnuté uznesenie Okresného súdu v Banskej Bystrici zo 16. júna, sp. zn. 64 Exre 11/2004, S. X. podľa § 219 OSP potvrdil ako vecne správne.

Podľa odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu okresný súd dospel k správne záveru, že stav zapísaný v obchodnom registri sa zhoduje so stavom skutočným a správne rozhodol, keď nevykonával zmenu zápisu v obchodnom registri na základe podnetu akcionára P.

I. na zosúladienie skutočného stavu so stavom v obchodnom registri. Súd prvého stupňa z predložených listín zistil, že údaje uvedené v návrhu na zápis sa zhodovali s údajmi vyplývajúcimi z predložených príloh a bol zaplatený súdny poplatok, teda zápis ku dňu 9. februára 2004 bol vykonaný za splnenia podmienok podľa ustanovenia § 6 ods. 1 zákona o obchodnom registri (č. 530/2003 Z.z.). Zaujal stanovisko, že okresný súd v konaní o zhode medzi skutočným stavom a stavom zapísaným v obchodnom registri nemôže rozhodovať a posudzovať skutočnosti, ktoré sú dôvodom na vyslovenie neplatnosti uznesenia valného zhromaždenia a na základe toho vydať uznesenie a vykonať prípadný výmaz výšky základného imania a počtu akcií tak, ako to navrhuje akcionár vo svojom podnete, a ako to vyplýva aj z odvolania podaného prokurátorom. Okresný súd môže v zmysle § 120 ods. 2 OSP vykonať dokazovanie len v rámci skúmania zapísaných údajov s údajmi skutočnými. V posudzovanom prípade, či zápis základného imania, ktorého výška je zapísaná v obchodnom registri je v súlade s prijatým uznesením valného zhromaždenia. Preto nepokladal za správny názor odvolateľa, že okresný súd sa mal zaoberať zvolaním mimoriadneho valného zhromaždenia, jeho priebehom, hlasovaním, prípadne ďalšími predpokladmi, či valné zhromaždenie sa uskutočnilo v zmysle stanov. Stotožnil sa s názorom obchodnej spoločnosti S., a.s., že v prípade neplatnosti uznesenia valného zhromaždenia ide o relatívnu neplatnosť, teda na prijaté uznesenie až do určenia neplatnosti súdom za podmienok uvedených v § 131 Obchodného zákonníka sa hľadá ako na platné uznesenie. Podotkol, že podľa zákona o obchodnom registri účinného od 1. februára 2004 sa preskúma návrh na zápis do obchodného registra len z hľadiska formálnej stránky. Preto registrový súd sa nemohol zaoberať otázkou, či postup účastníka, ktorým dosiahol zvýšenie základného imania bol v súlade s Obchodným zákonníkom a rovnako sa nemohol zaoberať tým, či valné zhromaždenie konané 16. decembra 2001 označené ako náhradné mimoriadne valné zhromaždenie sa uskutočnilo v súlade s príslušnými ustanovenia Obchodného zákonníka a stanov spoločnosti. Za správne pokladal aj stanovisko okresného súdu o ustanovení § 768c ods. 7 Obchodného zákonníka vzťahujúce sa k ustanoveniu § 206 Obchodného zákonníka. Dospel k záveru, že okresný súd nemal dôvod začať z vlastného podnetu konanie o dosiahnutie zhody medzi zápisom v obchodnom registri a skutočným stavom, lebo pre takéto konanie nebol právny dôvod.

Po právoplatnosti rozhodnutia na podnet P. I., akcionára spoločnosti S., a.s., P. podal Generálny prokurátor Slovenskej republiky mimoriadne dovolanie podľa § 243e ods. 1 a § 243e ods. 4 OSP.

Namietal, že uznesením Okresného súdu v Banskej Bystrici zo 16. júna 2004, č.k. 64 Exre 11/2004, S. X. v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 16. júna 2005, č.k. 43 Cob 260/04-835 bol porušený zákon, pričom ochranu práv a právom chránených záujmov osoby dotknutej rozhodnutím súdu P. I., akcionára obchodnej spoločnosti S.,a.s., so sídlom J.X., P. nie je možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami, lebo okresný súd neskúmal, či sú splnené všetky predpoklady na vykonanie zmeny zápisu do obchodného registra. Podľa mimoriadneho dovolania registrový súd podľa § 8 ods. 1 zákona o obchodnom registri (č. 530/2003 Z.z.) vykonal zápis o zmene výšky základného imania, v rozsahu splatenie základného imania a v údajoch o akciách. K návrhu na zmenu pripojil listiny podľa § 6 ods. 1 cit. zákona, z ktorých vyplýva, že náhradné mimoriadne valné zhromaždenie 16. decembra 201 rozhodlo o zvýšení základného imania o sumu 8 175 000,- Sk, emitovaním novej emisie akcií v počte 27 250 kusov v nominálnej hodnote 300,- Sk za jednu akciu, upisovanie akcií malo prebehnúť v dňoch 17. až 21. decembra 2001. Postup predstavenstva pri zvolaní náhradného mimoriadneho valného zhromaždenia a ani súlad prijatých uznesení so zákonom, resp. stanovami akciovnej spoločnosti registrový súd neskúmal. Potom registrový súd pri jeho formálnom prístupe k návrhu na zápis zmeny údajov prehliadol a nezohľadnil ustanovenie § 768c ods. 7 Obchodného zákonníka, podľa ktorého ak sa pred 1. januárom 2002 rozhodlo o zvýšení základného imania spoločností, postupuje sa až do zapísania zmeny do obchodného registra podľa doterajších predpisov, ak valné zhromaždenie nerozhodne do 1. januára 2003, že sa bude postupovať podľa tohto zákona. Z písomných dokladov nevyplýva, že valné zhromaždenie rozhodlo o postupe podľa Obchodného zákonníka v znení platnom po 1. januári 2002. Preto registrový súd mal v konaní o návrhu na zápis podanom 2. februára 2004 postupovať v súlade s právnou úpravou platnou do 1. januára 2002. Musel tak aplikovať príslušné ustanovenia Obchodného zákonníka upravujúce obchodný register, obchodné spoločnosti ako aj procesnú úpravu konania vo veciach obchodného registra. Bol povinný skúmať, či sú splnené predpoklady na vykonanie zápisu požadované Obchodným zákonníkom platným do 1. januára 2002. Bol oprávnený aj povinný v súlade s § 120 ods. 1 a ods. 2 OSP vykonať dôkazy na zistenie skutkového stavu, t.j. napríklad či náhradné mimoriadne valné zhromaždenie bolo zvolané v súlade a spôsobom ustanoveným zákonom. Registrový súd nemohol aplikovať právnú úpravu v zmysle zákona č. 530/2003 Z.z. o obchodnom registri účinnú od 1. februára 2004. S poukazom na znenie ustanovenia § 768c ods. 7 Obchodného zákonníka bol súd prvého stupňa ako aj súd odvolací v konaní o dosiahnutí zhody medzi

zápisom v obchodnom registri povinný dospieť k záveru, že registrový súd postupoval v rozpore s platnou právnou úpravou, keď aplikoval v konaní o návrhu na zápis navrhovateľa zákon o obchodnom registri, tento posudzoval len formálne bez náležitého preskúmania právne relevantných skutočností zakladajúcich dôvodnosť, resp. nemožnosť vykonania zmeny údajov v obchodnom registri. Aplikácia ustanovenia § 768c ods. 7 Obchodného zákonníka súdmi, spôsobom fixujúcim sa len k ustanoveniam Obchodného zákonníka platným pred 1. januárom 2002 je nedostatočnou, zužujúcou znenie uvedeného ustanovenia, nakoľko zákon výslovne poukazuje na postup podľa doterajších predpisov, t.j. pripúšťa aplikáciu i iných v rozhodnej dobe platných právnych predpisov (napr. Občiansky súdny poriadok) a nie len samotný Obchodný zákonník. Nakoľko súdy v predmetnej právnej veci nedostatočným spôsobom aplikovali zákonnú úpravu zvýšenia základného imania spoločnosti pred 1. januárom 2002 vo vzťahu k registrovému konaniu, dospeli k nesprávnemu právnemu záveru o správnosti aplikácie zákona o obchodnom registri registrovým súdom. Preto žiadal, aby dovolací súd uvedené napadnuté uznesenia zrušil a vec vrátil Okresnému súdu v Banskej Bystrici na ďalšie konanie.

Obchodná spoločnosť S., a.s., P. vo vyjadrení k mimoriadnemu dovolaniu generálneho prokurátora Slovenskej republiky žiadala, aby dovolací súd uvedené mimoriadne dovolanie zamietol.

Podľa jeho názoru nie sú splnené podmienky § 243e ods. 1 OSP, že právoplatným rozhodnutím súdu bol porušený zákon, ani podmienka ochrany práv fyzických osôb, právnických osôb alebo štátu a ani podmienka, že túto ochranu nie je možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami. Predovšetkým namietal, že je vylúčené, aby súd pri návrhu na registráciu, ktorý bol podaný na súd 2. februára 2004, t.j. po nadobudnutí účinnosti zákona o obchodnom registri (1. februárom 2004), postupoval podľa procesných ustanovení platných do 1. januára 2002, t.j. takých, ktoré v čase podania návrhu už neplatili. Poukázal na prechodné ustanovenie § 372j OSP, ktoré vylučuje, aby súd použil procesnú úpravu platnú do 1. januára 2002 na konanie o zhode, ktoré je napadnuté mimoriadnym dovolaním. Pripomenul, že registrové konanie podľa zákona o obchodnom registri nie je súdnym konaním ale je inou činnosťou súdu, pri ktorej sa nevydáva rozhodnutie v zmysle Občianskeho súdneho poriadku, ale vykonáva sa len registrácia údajov, a teda nie je možné, aby táto registrácia bola napadnutá zo strany generálnej prokuratúry dovolaním. Ani pred účinnosťou a po účinnosti zákona o obchodnom registri nebolo možné, aby súd v konaní o zhode rozhodol o neplatnosti valného zhromaždenia, prípadne vykonal výmaz výšky

základného imania, splatenia základného imania a počte, druhu a menovitej hodnote akcií, t.j. kde zápis má konštitutívny účinok. Navyše súd by nerozhodoval o neplatnosti valného zhromaždenia, ale musel by ju posúdiť len ako predbežnú otázku v odôvodnení rozhodnutia. P. I. mal prostriedky domáhať sa určenia neplatnosti uznesenia valného zhromaždenia z 13. decembra 2001 a mohol využiť postup podľa § 131 Obchodného zákonníka. Svoju žalobu o neplatnosť tohto uznesenia podanou na Krajský súd v Banskej Bystrici zobrať späť. Súd v konaní o zhode nemôže rozhodovať o neplatnosti valného zhromaždenia, keďže by tým dochádzalo k obchádzaniu úpravy ustanovenia § 131 Obchodného zákonníka.

Ďalej uviedol, že mimoriadne dovolanie svojim obsahom napadá zápis vykonaný v obchodnom registri na základe návrhu navrhovateľa podanom 2. februára 2004. Je potrebné rozlišovať medzi konaním o zhode v zmysle § 200a OSP, ktoré uznesenia sú predmetným mimoriadnym dovolaním napadnuté a registráciou v zmysle zákona o obchodnom registri v spojení s ustanovením § 352a OSP, kedy súd vykonáva zápis údajov do obchodného registra, zmenu zapísaných údajov, výmaz zapísaných údajov a ukladá listiny do zbierky podľa osobitného zákona. Tiež namietal, že mimoriadnym dovolaním nie je naplnené ustanovenie § 243e ods. 1 OSP, lebo z neho nevyplýva ako subjektívne práva a právom chránené záujmy P. I. ako dotknutej osoby boli porušené. Navyše z textu dovolania vyplýva, že ide o akcionára, čo je však v rozpore s konštatovaním v odvolaní Okresného prokurátora proti uzneseniu Okresného súdu v Banskej Bystrici, ktorý uvádzal, že ide o bývalého konateľa a akcionára. To znamená, že P. I. v čase podania mimoriadneho dovolania nebol akcionárom. Potom nie je jasné koho práva majú byť chránené.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 OSP) preskúmal napadnuté rozhodnutia registrového súdu ako súdu prvého stupňa a krajského súdu ako súdu odvolacieho a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky nie je dôvodné.

Generálny prokurátor Slovenskej republiky mimoriadnym dovolaním zo 14. júla 2006 napadol z dôvodu porušenia zákona s akcentom ochrany práv a právom chránených záujmov akcionára P. I., bytom C.X., L. obchodnej spoločnosti S., a.s., P. uznesenie Okresného súdu v Banskej Bystrici zo 16. júna 2004, č.k. 64 Exre 11/2004, S. 23/S a uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 16. júna 2005, č.k. 43 Cob 260/04-835 ako súdu odvolacieho. Obe rozhodnutia sa zaoberali dôvodnosťou návrhu P. I. o dosiahnutie zhody medzi zápisom v obchodnom registri o výške základného imania spoločnosti a o počte, druhu, podobe a menovitej hodnote akcií obchodnej spoločnosti (§ 200a ods. 1 OSP). Oba súdy dospeli

k záveru, že návrh je neoprávnený, pretože stav zapísaný v obchodnom registri sa zhoduje so stavom skutočným.

Do začatého konania vo veciach zápisu do obchodného registra podľa § 35 ods. 2 písm. c/ OSP na Okresnom súde v Banskej Bystrici vstúpil podaním zo 7. mája 2004 okresný prokurátor v Banskej Bystrici.

Podľa právneho názoru generálneho prokurátora registrový súd na základe návrhu právnickej osoby, navrhovateľa bol povinný skúmať, či sú splnené predpoklady pre vykonanie zápisu vyžadované Obchodným zákonníkom platným do 1. januára 2002 a z toho dôvodu bol povinný podľa § 120 OSP vykonať o tom dôkazy. Poukázal na ustanovenie § 768c ods. 7 Obchodného zákonníka.

Je nepochybné, že konanie vo veciach zápisu do obchodného registra je nesorovým konaním, ktoré sa začína na základe návrhu alebo bez návrhu. V prejednávanej veci obchodná spoločnosť podala 2. februára 2004 návrh na zmenu zápisu údajov do obchodného registra týkajúce sa výšky základného imania, rozsah splatenia základného imania a údaj o akciách, preto o tomto návrhu mal registrový súd postupovať v zmysle zákona platného v čase začatia konania, a to podľa č. 530/2003 Z.z. o obchodnom registri, účinného od 1. februára 2002.

Dovolací súd sa stotožnil so stanoviskom okresného a krajského súdu uvedeným v napadnutých rozhodnutiach v tom, že registrový súd bol povinný pred vykonaním navrhovanej zmeny zápisu do obchodného registra preskúmať navrhovateľom predložené doklady, ktoré sú vyžadované právnymi predpismi (§ 6 a § 7 zákona o obchodnom registri, príp. osobitné predpisy) na vykonanie zápisu zmeny. To znamená, že prejudiciálne posúdi platnosť listín, či z nich vyplývajú hmotnoprávne dôsledky na zmenu zapísaných údajov v obchodnom registri, napr. či navrhovaný údaj na zmenu zápisu je prijatý uznesením valného zhromaždenia. Nebolo a ani nie je povinnosťou registrového súdu pri tomto posudzovaní zisťovať, či pri zvolaní valného zhromaždenia, jeho priebehu a pri prijímaní uznesenia boli dodržané zákonné podmienky určené Obchodným zákonníkom resp. podmienky určené v spoločenskej zmluve prípadne v stanovách obchodnej spoločnosti. Len ak by v posudzovanom čase súdu bolo známe, že akcionár (spoločník) sa domáha práva podľa § 131 ods. 1 v spojení s § 183 Obchodného zákonníka o určenie neplatnosti uznesenia valného zhromaždenia, tak registrový súd by vykonal zápis až po právoplatnom rozhodnutí o veci všeobecným súdom. Ak registrový súd (prípadne niekto iný) po zápise údajov do obchodného registra zistí, že právoplatným súdnym rozhodnutím vo veci obchodnej spoločnosti došlo

k zmene údajov zapísaných v obchodnom registri, tak podľa § 200a OSP začne bez návrhu konanie o dosiahnutie zhody medzi zápisom v obchodnom registri a stavom podľa práva.

Z uvedeného dôvodu Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté rozhodnutia Okresného súdu v Banskej Bystrici a Krajského súdu v Banskej Bystrici pokladal za vecne správne, keď nezistili rozpor medzi stavom zapísaným v obchodnom registri a stavom skutočným. Preto mimoriadne dovolanie Generálneho prokurátora SR podľa § 243b ods. 1 OSP zamietol.

Žiadnemu z účastníkov náhradu trov dovolacieho konania nepriznal.

P o u č e n i e: Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 20. marca 2008

JUDr. Anna Marková, v.r.
predsedníčka senátu